

Literatura, Gèneres i Sexualitats

Codi: 100263

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500245 Estudis Anglesos	OT	3	0
2500245 Estudis Anglesos	OT	4	0
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	3	0
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	4	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	3	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	4	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0
2504211 Llengua i literatura espanyoles	OT	3	0
2504211 Llengua i literatura espanyoles	OT	4	0
2504212 Estudis anglesos	OT	3	0
2504212 Estudis anglesos	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Meri Torras Francés

Correu electrònic: Meri.Torras@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Equip docent

Diego Falconi Trávez

Lucía Andújar Rodríguez

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

El cos és un element clau en les propostes d'anàlisi des del gènere (i les seves interseccionalitats), i ha estat protagonista d'algunes de les inflexions més radicals en les genealogies feministes occidentals. El propòsit d'aquesta assignatura és prendre en consideració el cos com un text-arxiu cultural, en un triple sentit del terme *arxiu*: a) com allò que regula el que pot ser dit/entès (Foucault), b) en tant que *somateca*, o lloc d'inscripció dels règims biopolítics (Preciado), i c) en un sentit lat, entès com un dipòsit on es pot rastrejar i documentar una memòria del passat fet present i, en el cas del cos, presència.

Competències

Estudis Anglesos

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Llengua i Literatura Espanyoles

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Català

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Francès

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Llengua i literatura espanyoles

- Fer servir la metodologia i els conceptes de l'anàlisi literària tenint en compte fonts i contextos.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis anglesos

- Identificar i analitzar els principals corrents, gèneres, obres i autors de la literatura en anglès i comparada.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
2. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
3. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
4. Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica.
5. Emmarcar els textos literaris en els contextos formals i culturals que els corresponen.
6. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria.
7. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
8. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la seva relació amb les àrees humanes, artístiques i socials.
9. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
10. Resoldre problemes relacionats amb els fonaments teòrics i els conceptes principals de l'estudi de la crítica literària.
11. Resoldre problemes relacionats amb els mètodes d'estudi de diferents literatures.
12. Resoldre tasques sobre autors, mètodes i corrents de la literatura comparada, relacionant-hi coneixements d'altres disciplines humanes.
13. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

Bloc I

¿Té gènere i/o sexualitat la literatura?

La marca de gènere i/o sexualitat als textos literaris. L'autoria: escriure com a dona. La lectura: llegir com a feminista. Les tasques d'una crítica feminista. Tradicions i genealogies. Desafiaments al canon i a les metodologies i instruments de la crítica. El subjecte polític dels feminismes. El corpus literari i el cos.

Bloc II

¿Quines interseccions operen en els textos i els cossos?

Llegir des de la classe, la raça, el desig i la colonialitat. La raça com a base teòrica de les interseccions. L'anul·lació racial i els seus descontentaments. Lectures "travestis" i la seva entrada al contracanon. Lectures mariques i la proposta mariquista. Llegir críticament l'home heterosexual.

Bloc III

Gèneres i discursos

El desenvolupament de la teoria feminista: onades i discursos. Definicions del sexe social i de gènere. El sistema sexe-gènere. Les relacions sexe/gènere/sexualitat.

Bloc IV

Imatges de la sexualitat

Representacions i canvis de la sexualitat femenina i masculina en la literatura. Pràctiques i control social. Revisions del sadomasoquisme. El sexe negat.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (30%). Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.
- Activitats supervisades (25%). Exposicions, ressenyes o treballs de curs (individuals o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització.
- Activitats autònomes (45%). Lectura comprensiva i crítica de textos literaris i teòrics. Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.	25	1	5, 7, 13
Tipus: Supervisades			
Exposicions, ressenyes o treballs de curs (individuals o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització.	48	1,92	2, 5, 6, 7, 9, 13
Tipus: Autònomes			

Lectura comprensiva i crítica de textos literaris i teòrics. Realització desquemes, mapes conceptuals i resums.	60	2,4	2, 5, 6, 7, 9, 13
---	----	-----	-------------------

Avaluació

L'estudiant:

Haurà de presentar al llarg del curs *obligatòriament* una lectura teòrica a classe (el temps de l'exposició és de 30 minuts) i guiar-ne el debat posterior. Aquest treball es farà en grup i suposa, junt amb les intervencions a l'aula, un 40% de la nota final. L'exposició NO ÉS recuperable.

Al final de cada bloc temàtic -i segons el calendari marcat per lxs docents- haurà de lliurar una ressenya crítica referint-se, completant, desenvolupant o incidint en un o varis dels aspectes apareguts a les lectures o a les discussions suscitées a l'aula. Cada ressenya crítica val un 20% (3 en total) i constitueix un sistema d'avaluació continuada que val el 60% restant de la nota final. Lxs estudiants que no el compleixin seguint les directrius i les dates assenyalades hauran de passar a fer, per tal de cobrir aquest 60% de la nota, l'examen de recuperació.

Si l'estudiant realitza qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En el cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Si les proves no es poden fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral i debat	40%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Ressenya crítica 1	20%	6	0,24	2, 5, 6, 7, 8, 9, 13
Ressenya crítica 2	20%	5	0,2	2, 5, 6, 7, 8, 9, 13
Ressenya crítica 3	20%	5	0,2	2, 5, 6, 7, 8, 9, 13

Bibliografia

Bibliografia orientativa:

Adán, Carme. *Feminismo e coñecemento. da experiencia das mulleres ao ciborg*. A Coruña: Espiral Maior Universitas, 2003.

Andrés, Rodrigo (ed.). *Homoerotismos literarios*. Barcelona: Icaria, 2011.

Butler, Judith. *Cuerpos que importan. Sobre los límites materiales y discursivos del "sexo"*.

Traducción de Alcira Bixio. Barcelona: Paidós, 2002.

Butler, Judith. *Deshacer el género*. Traducción de Patricia Soley-Beltrán. Barcelona: Paidós, 2006.

- Butler, Judith. *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. México: Paidós, 2001.
- Carbonell, Neus i Meri Torras (eds.). *Feminismos literarios*. Madrid: Arco libros, 1999.
- Castrejón, María. *Que me estoy muriendo de agua. Guía de narrativa lésbica española*. Madrid-Barcelona: Egales, 2008.
- Clúa, Isabel (ed). *Género y cultura popular. Estudios culturales*. Bellaterra: Edicions UAB, 2008. Ciplijauskaité, Biruté. *La construcción del yo femenino en la literatura*. Cádiz: Publicaciones de la Universidad de Cádiz, 2004.
- Cixous, Hélène. *La risa de la Medusa. Ensayos sobre la escritura*. Traducción de Ana María Moix. Barcelona: Anthropos, 1995.
- De Lauretis, Teresa. *Diferencias. Etapas de un camino a través del feminismo*. Madrid: Horas y horas, 2000.
- Falconí Trávez, Diego. "La heteromarcageneidad contradictoria como herramienta crítica cuy-r en las literaturas andinas", *Revista Interdisciplinaria de Estudios de Género* no. 8, 2021.
- Fe, Marina (ed). *Otramente. Lectura i escritura feminista*. México: FCE, 1999.
- Fernández, Josep-Anton i Adrià Chavarría (eds.). *Calçasses, gallines i maricons*. Barcelona: Angle editorial, 2008.
- Fuss, Diana. *En essencia*. Traducció d'Eva Espasa. Vic: Eumo, 1996.
- González, Helena e Isabel Clúa (eds.). *Máxima audiencia. Cultura popular y género*. Barcelona: Icaria, 2011.
- Haraway, Donna. *Ciencia, cyborgs y mujeres. La reinención de la naturaleza*. Trad. Manuel Talens. Madrid: Cátedra, 1991.
- Horswell, Michael. *Decolonizing the Sodomite. Queer Tropes on Sexuality in Colonial Andean Culture*, University of Texas Press, 2005.
- Julià, Lluïsa. *Tradició i ofenesa*. Palma de Mallorca: Lleonard Muntaner, 2007.
- Llamas, Ricardo. *Teoría torcida. Prejuicios y discursos en torno a "la homosexualidad"*. Madrid: siglo XXI, 1998.
- Lugones, María. "Colonialidad y género", *Tabula Rasa* 9, 2008, 73-101.
- Marçal, Maria-Mercè. *Sota el signe del drac*. Barcelona: Proa, 2004.
- Medina, Raquel y Barbara Zecchi (eds.). *Sexualidad y escritura (1850-2000)*. Barcelona: Anthropos, 2002.
- Mérida, Rafael M. *Sexualidades transgresoras*. Barcelona: Icaria, 2002.
- Mérida, Rafael M. *Manifiestos gays, lesbianos y queer. Testimonios de un alucha (1969-1994)*. Barcelona: Icaria, 2009.
- Missé, Miquel y Gerard Coll-Planas (eds.). *El género desordenado. Críticas en torno a la patologización de la transexualidad*. Barcelona-Madrid: Egales, 2010.
- Moi, Toril. *Teoría literaria feminista*. Madrid: Cátedra, 1988.
- Nieto Piñeroba, José Antonio. *Transexualidad, intersexualidad y dualidad de género*. Barcelona: Edicions Bellaterra, 2008.

La bibliografia específica s'entregarà per a cada tema del curs.

Programari

Campus Virtual MOODLE

Tractament de textos (amb possibilitat de conversió a Word i a pdfs)

Lector de pdfs

Power point o similar.

TEAMS

El software lliure és benvingut, sempre i quan pugui entregar-se els documents en el format demanat.